

KARTA KURSU KARTA KURSU (realizowanego w module specjalności)**Geografia z wiedzą o społeczeństwie
(nazwa specjalności)**

Nazwa	Metodyka zajęć terenowych w kształceniu geograficznym
Nazwa w j. ang.	Methodology of field works in geographic education

Koordynator	mgr Kinga Bargieł mgr Piotr Cybul	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	2	mgr Kinga Bargieł mgr Piotr Cybul

Opis kursu (cele kształcenia)

Po zakończeniu kursu uczestnik ma wiedzę w zakresie metodyki prowadzenia zajęć dydaktycznych w terenie. Posiada aktualną wiedzę na temat zasad organizacji wyjść i wycieczek szkolnych obowiązujących w danym roku szkolnym. Wykazuje się znajomością podstawy programowej, do której dobiera tematy zajęć terenowych, uwzględniając wiek i umiejętności uczniów. Nabył kompetencje niezbędne do planowania oraz organizowania zajęć terenowych i wycieczek tematycznych. Potrafi integrować i budować relacje z uczniami, pogłębiając je przy okazji zajęć terenowych.

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 Zna i dobiera właściwe metody, formy i techniki kształcenia do zajęć terenowych	W01; W02
	W02 Posiada wiedzę na temat wymagań edukacyjnych; zna podstawę programową z geografii w szkole ponadpodstawowej i potrafi dobrać tematy lekcji do zajęć w terenie	W01; W02
	W03 Posiada wiedzę na temat podstawowych zasad bezpieczeństwa podczas zajęć terenowych	B.3.W.3

Umiejętności	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------------	-----------------------------	-------------------------------------

	U01 Konstruuje dokumentację niezbędną do prowadzenia lekcji terenowych i wycieczek (m.in. scenariusze lekcji terenowych, karty wycieczek, karty pracy)	U01, U02, U03
	U02 Sporządza spójny i logiczny plan zajęć terenowych przystosowany do danego tematu lekcji	U01; U02; U03
	U03 Potrafi dostosować program zajęć terenowych do możliwości uczniów	U03, U01, U02

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01 Projektując zajęcia terenowe bierze pod uwagę integracyjny charakter lekcji; stawia dodatkowy cel poznania uczniów i budowania relacji uczeń-nauczyciel	K01; K02; K03;
	K02 Projektując zajęcia terenowe dąży do rozbudzenia w uczniach chęci poszerzania horyzontów, poznawania otaczającego ich świata oraz aktywności społecznej	K02
	K03 Poprawnie posługuje się językiem ojczystym, wykazując troskę o kulturę wypowiedzi własnej i uczniów	K04
	K04 Poszerza swoją wiedzę poprzez podróże, prelekcje, konferencje	B.2.K3

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	
Liczba godzin						20					
zaliczenie						Z					

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład, dyskusja, projekt indywidualny, ćwiczenia praktyczne, zajęcia w terenie

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium
W01				X		X		X					X
W02				X		X		X					X
W03				X		X		X					X
U01				X		X		X					X
U02				X		X		X					X
U03				X		X		X					X
K01				X		X		X					X
K02				X		X		X					X
K03				X				X					X
K04				X				X					X

Kryteria oceny	Zaliczenie na podstawie uczestnictwa w zajęciach, poprawnego wykonania wszystkich prac w ramach ćwiczeń kameralnych i terenowych. Kurs kończy się kolokwium zaliczeniowym.
----------------	---

Uwagi	Obecność obowiązkowa – kontrola obecności na każdych zajęciach
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

<ul style="list-style-type: none"> • Rola zajęć terenowych w geografii • Podstawa programowa a zajęcia terenowe • Zasady organizacji zajęć terenowych. Aktualne akty prawne, ustawy i rozporządzenia regulujące organizację zajęć terenowych (w tym wycieczek) • Dokumentacja zajęć terenowych i wycieczek (Regulaminy, Karta Wycieczki, Zgody) • Rodzaje zajęć w terenie i ich charakterystyka • Projektowanie zajęć terenowych (karty pracy, plan zajęć, konspekty) • Praktyczne ćwiczenia terenowe – miejsce i termin zajęć zależne od sytuacji epidemicznej oraz pogodowej

Wykaz literatury podstawowej

<p>Angiel J., Hibszer A., Szkuřlat E., 2020, Zajęcia terenowe w kształceniu geograficznym. Od teorii i idei dydaktycznych do praktyki szkolnej, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań</p> <p>Angiel J., Hibszer A., Szkuřlat E., 2021, Zajęcia terenowe- szansa dla szkolnej edukacji geograficznej i wyzwania dla nauczycieli, Prace i Studia Geograficzne, t. 66.1, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa,</p> <p>Berno I., 1984, Zajęcia w terenie. Poradnik dla nauczycieli geografii, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa</p> <p>Goźlińska E., 2009, Jak przygotować wycieczkę szkolną? Vademecum nauczyciela. WSiP, Warszawa</p> <p>Michalak R., Parczewska T., 2019, (Nie)obecność outdoor education w kształceniu szkolnym,</p>
--

Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin

Świtalski E., 1990: Zajęcia w terenie w nauczaniu geografii, [w:] Dylikowa A. (red.): Dydaktyka geografii w szkole podstawowej. WSiP, Warszawa.

Świątek A., Cubul P., Bargieł K., Piróg D., 2022, Koncepcje i praktyki oceniania efektów kształcenia w toku zajęć terenowych i ich egzemplifikacje na ścieżce dydaktycznej w krakowskiej Nowej Hucie, Prace Komisji Edukacji Geograficznej Polskiego Towarzystwa Geograficznego, t.12, Wydawnictwo Naukowe PTG, Warszawa

Zatorski M., 2018, Praktyczne aspekty realizacji zajęć terenowych z geografii w nowej reformowanej szkole-rozwiązania organizacyjne i metodyczne. Nauczyciel geografii wobec wyzwań reformowanej szkoły, Prace Komisji Edukacji Geograficznej Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Vol 8, Wydawnictwo Naukowe PTG, Warszawa,

Wykaz literatury uzupełniającej

Majewska E., 2013, Polska Północna – Polska Południowa Jak ciekawie i skutecznie zorganizować wycieczkę?, Geografia w Szkole nr 3/2013, Dr Josef Raabe Spółka Wydawnicza Sp. z o.o., Warszawa, s.39-46

Piskorz S., 1995, Zarys dydaktyki geografii, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa

Referowska-Chodak E., 2020, Geocaching w edukacji – przegląd międzynarodowych doświadczeń, Leśne prace badawcze vol.81, Instytut Badawczy Leśnictwa, Warszawa

Świtalski E., 1985, Szkolne koła geograficzne i krajoznawczo-turystyczne, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki Dz. U. poz. 1055

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	20
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	2
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	10
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	10
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	3
Ogółem bilans czasu pracy		50
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2